

09.06.2023 r.

NFZ-BP.5202.41.2023

2023.158914.TR

M. P. sp. z o.o.

Decyzja nr 44/2023

Prezesa

Narodowego Funduszu Zdrowia

Na podstawie 109a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2561, z późn. zm.), (zwanej dalej: „ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej”), art. 34 ust. 5 i ust. 16 ustawy z dnia 6 marca 2018 r – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2023 r. poz. 221, z późn. zm.), (zwanej dalej: „Prawem przedsiębiorców”) w związku z art. 138 § 1 pkt 1 oraz z art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775, z późn. zm.) (zwanej dalej: „k.p.a.”), po rozpatrzeniu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy złożonego przez spółkę M. P. sp. z o.o. z siedzibą w ..... od decyzji Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2023 r. znak: 30/2023/BP w przedmiocie uznania za nieprawidłowe stanowiska Przedsiębiorcy przedstawionego we wniosku z dnia 13 marca 2023 r.:

utrzymuję w całości zaskarżoną decyzję.

Uzasadnienie

Wnioskiem z dnia 13 marca 2023 r. M. P. sp. z o.o. z siedzibą w ....., zwana dalej: „Przedsiębiorcą”, zwrócił się do Narodowego Funduszu Zdrowia o interpretację indywidualną w zakresie przepisów dotyczących podlegania obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego współnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Do wniosku zostało załączone potwierdzenie uiszczenia opłaty od wniosku w kwocie 40 zł, potwierdzenie uiszczenia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz potwierdzone za zgodność z oryginałem pełnomocnictwo.

W opisie stanu faktycznego Przedsiębiorca wskazał, że wykonuje działalność gospodarczą w formie jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Przedmiot działalności Spółki to: specjalistyczne roboty budowlane; realizacja projektów budowlanych z wiązanych ze wznoszeniem budynków; roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych; wykonywanie instalacji elektrycznych, wodnokanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych; sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń; naprawa i konserwacja urządzeń gospodarstwa domowego oraz sprzętu użytku domowego i ogrodniczego.

Spółka planuje zbyć część udziałów posiadanych przez jej jedynego wspólnika, będącego jednocześnie prezesem jednoosobowego zarządu Spółki. Zbycie udziałów ma zostać dokonane na rzecz żony przedmiotowego wspólnika.

Z informacji zawartych we wniosku wynika ponadto, że umowa Spółki zawiera postanowienia, zgodnie z którymi jej jedyny wspólnik, na zasadnie art. 176 § 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1467 z późn. zm.) (zwanej dalej: „k.s.h.”) zobowiązany jest do regularnego – w każdym przypadku zgłoszenia zapotrzebowania przez Spółkę, ale nie rzadziej niż raz w miesiącu – realizowania powtarzających się świadczeń niepieniężnych polegających na:

1. wykonywaniu projektów chłodniczych wraz z kompleksowym doбором automatyki i dedykowanych urządzeń,
2. odbywaniu spotkań z projektantami, podczas których odbywać się będą konsultacje projektowe dotyczące projektów chłodniczych;
3. wykonywaniu bilansów energetycznych.

Wspólnikowi z tytułu realizowania powtarzających się świadczeń niepieniężnych przysługuje wynagrodzenie na podstawie wystawionych przez wspólnika rachunków, przy czym zasady i wysokość wypłaty wynagrodzenia zostaną szczegółowo określone w odrębnych umowach zawartych pomiędzy Przedsiębiorcą a wspólnikiem. Przedsiębiorca podkreślił, że powtarzające się świadczenia niepieniężne są ściśle związane z przedmiotem działalności Przedsiębiorcy.

W świetle tak opisanego stanu faktycznego, Przedsiębiorca postawił następujące pytanie: Czy wykonywanie powtarzających się świadczeń niepieniężnych zgodnie z postanowieniem umowy

spółki za wynagrodzeniem, będzie skutkować obowiązkiem podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu wspólnika spółki wykonującego te świadczenia?

We własnym stanowisku Przedsiębiorca wskazał, iż w art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach znajduje się zamknięty katalog podmiotów objętych obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym. Przepis ten nie zawiera podstawy do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym wspólników otrzymujących wynagrodzenie z tytułu wykonywania powtarzających się świadczeń niepieniężnych określonych w umowie spółki.

Z tych względów w ocenie Przedsiębiorcy osoby fizyczne wykonujące za wynagrodzeniem powtarzające się świadczenia niepieniężne, w rozumieniu art. 176 k.s.h., na podstawie umowy spółki stanowiącej odrębny stosunek prawny, nie są objęte obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym.

Przedsiębiorca podkreślił, iż wskazane we wniosku świadczenia niepieniężne, mają charakter świadczeń powtarzających się. Z charakteru przedmiotowych świadczeń ma wynikać, że są wykonywane w określonych odstępach czasu zgodnie z umową spółki, stosownie do zapotrzebowania Przedsiębiorcy, nie rzadziej niż raz w miesiącu. Spółka konkludując wskazała, że przedstawiony w opisie stanu faktycznego stosunek prawny spełnia formalne przesłanki instytucji ustanowionej w przepisie art. 176 k.s.h.

Decyzją z dnia 12 kwietnia 2023 r. Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia uznał stanowisko Przedsiębiorcy za nieprawidłowe.

Decyzja została Przedsiębiorcy doręczona w dniu 20 kwietnia 2023 r.

W dniu 4 maja 2023 r. Przedsiębiorca złożył w placówce operatora wyznaczonego wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy o wydanie interpretacji indywidualnej w zakresie obowiązku objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym.

We wniosku Przedsiębiorca zmodyfikował stan faktyczny, wskazując, iż prowadzi działalność w zakresie montażu i serwisu instalacji chłodniczych oraz klimatyzatorów i systemów klimatyzacyjnych. Przedmiot działalności Przedsiębiorcy obejmuje: pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej nie sklasyfikowane; realizację projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków; roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieskalnych; wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatycznych; wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych; sprzedaż hurtową pozostałych

maszyn i urządzeń; naprawę i konserwację urządzeń gospodarstwa domowego oraz sprzętu użytku domowego i ogrodniczego.

Kapitał zakładowy spółki wynosi 100 000 zł i dzieli się na 100 równych i niepodzielnych udziałów o wartości 1000- zł każdy. Wnioskodawca aktualnie po przekształceniu jest spółką jednoosobową. Wnioskodawca planuje zbycie części udziałów przez jedynego wspólnika na rzecz żony.

Stosownie do treści umowy spółki:

1. Wspólnik zobowiązuje się, na zasadzie art. 176 § 1 k.s.h. do regularnego – w każdym przypadku zgłoszenia zapotrzebowania przez Przedsiębiorcę, ale nie rzadziej niż raz w miesiącu – realizowania powtarzających się świadczeń niepieniężnych, polegających na:
  - a) Wykonywaniu projektów chłodniczych wraz z kompleksowym doborem automatyki dedykowanych urządzeń;
  - b) Odbywaniu spotkań z projektantami, podczas których odbywać się będą konsultacje projektowe dotyczące projektów chłodniczych;
  - c) Wykonywanie bilansów energetycznych urządzeń chłodniczych.
2. Z tytułu zrealizowania przez wspólnika powtarzających się świadczeń niepieniężnych, o których mowa w ustępie powyżej, wspólnikowi będzie przysługiwało wynagrodzenie na podstawie wystawionych przez niego rachunków według stawek rynkowych, przy czym zasady i wysokość wypłaty wynagrodzenia zostaną szczegółowo określone w odrębnych umowach zawartych między spółką a wspólnikiem.
3. Wyłącza się stosowanie art. 176 § 3 k.s.h.
4. Obowiązki wspólnika, o których mowa w ustępie 1 powyżej, obciążają wszystkie posiadane przez niego udziały, o których mowa w niniejszym ustępie, skutkuje wygaśnięciem obowiązków wspólnika, o których mowa w ustępie 1 powyżej.

Wspólnicy Przedsiębiorcy zamierzają dokonać zmiany ust. 1 przywołanego paragrafu umowy spółki, dodając maksymalną ilość świadczeń powtarzających się w danym okresie (miesiącu). Przedsiębiorca podkreślił, iż okoliczność ta stanowi zmianę stanu faktycznego w stosunku do objętego pierwotnym wnioskiem.

Zgodnie z nowym brzmieniem postanowienia:

1. Wspólnik zobowiązuje się na zasadzie art. 176 § 1 k.s.h. do regularnego – w każdym przypadku zgłoszenia zapotrzebowania przez Przedsiębiorcę, ale nie rzadziej niż raz w

miesiącu i nie częściej niż dziesięć razy w miesiącu – realizowania powtarzających się świadczeń niepieniężnych, polegających na:

- a) Wykonywaniu projektów chłodniczych, wraz z kompleksowym doborem automatyki i dedykowanych urządzeń;
- b) Odbywaniu spotkań z projektantami, podczas których odbywać się będą konsultacje projektowe dotyczące projektów chłodniczych;
- c) Wykonywaniu bilansów energetycznych urządzeń chłodniczych.

Zgodnie ze zmienionym postanowieniem, wspólnik, którego obciąża obowiązek określony wskazanym postanowieniem, zamierza rozpocząć wykonywanie na rzecz Przedsiębiorcy następujących powtarzających się świadczeń niepieniężnych:

- a) Wykonywanie projektów chłodniczych, wraz z kompleksowym doborem automatyki i dedykowanych urządzeń, w ramach których będzie wykonywana m.in. weryfikacja i sprawdzanie dobranych elementów i urządzeń wprowadzonych w nowe projekty według wytycznych branży;
- b) Odbywanie spotkań z projektantami, podczas których odbywać się będą konsultacje projektowe dotyczące projektów chłodniczych, w ramach których m.in. odbywać się będą konsultacje z projektantami co do zastosowanych systemów i rozwiązań technologicznych dla potrzeb projektowych dla przyszłych klientów;
- c) Wykonywanie bilansów energetycznych urządzeń chłodniczych w ramach których wykonywane będzie m.in. sprawdzanie prawidłowego wyliczenia bilansów cieplnych i energetycznych dla wykonywanych ofert i projektów.

Wykonywanie tak opisanych świadczeń będzie miało charakter regularny i powtarzający się – będzie miało miejsce w każdym przypadku zgłoszenia zapotrzebowania przez Przedsiębiorcę, ale nie rzadziej niż raz w miesiącu, a także nie częściej niż dziesięć razy w miesiącu.

Z tytułu zrealizowania świadczeń niepieniężnych wspólnikowi będzie przysługiwało wynagrodzenie na podstawie wystawionych przez niego rachunków według stawek rynkowych.

Zasady i wysokość wypłaty wynagrodzenia zostaną szczegółowo określone w odrębnej umowie zawartej między Przedsiębiorcą a wspólnikiem, którą strony zamierzają zawrzeć.

We własnym stanowisku Przedsiębiorca wskazał, iż wykonywanie opisanych we wniosku powtarzających się świadczeń niepieniężnych za wynagrodzeniem, na podstawie umowy spółki,

umów dodatkowych nie będzie skutkować obowiązkiem podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu przez wspólnika Przedsiębiorcy.

Przedstawiona przez organ wykładnia historyczna jest nieprawidłowa, a treść przepisu nie uzasadnia ograniczenia zakresu świadczeń wykonywanych przez wspólnika. Skoro świadczenia, do których wspólnik został zobowiązany mieszczą się w zakresie dopuszczalnych rodzajów świadczeń, nie mogą zmierzać do obejścia prawa. Częstotliwość wykonywanych czynności nie wpływa jednocześnie na ich charakter (nadal pozostają okresowe). Powtarzalność świadczeń (a nie częstotliwość) wpływa na okresowy – powtarzający się charakter. Z ostrożności Przedsiębiorca wprowadził obok dolnej również górną granicę częstotliwości świadczeń, co – w jego ocenie – usuwa wszelki wątpliwośći dotyczące ich okresowego charakteru.

W doktrynie dopuszcza się, aby dookreślenie przedmiotu i harmonogramu realizacji świadczeń mogło nastąpić uchwałą zgromadzenia wspólników, decyzją zarządu lub w treści dodatkowego porozumienia między wspólnikiem zobowiązanym a spółką, reprezentowaną w tym przypadku przez zarząd spółki. Pomędzy wspólnikiem a Przedsiębiorcą zostaną zatem zawarte dodatkowe umowy, regulujące wyłącznie zasady i wysokość wypłaty wynagrodzenia za świadczenia wykonywane na podstawie postanowień umowy spółki.

Powtarzające się świadczenia niepieniężne wykonywane przez wspólników na rzecz spółki stanowią szczególnego rodzaju umowę wzajemną. Stosunek prawny należy kwalifikować jako *sui generis* umowę wzajemną, do której należy odpowiednio stosować przepisy kodeksu cywilnego, zwłaszcza dotyczące umów w ogólności i umów wzajemnych. Tak opisana podstawa prawna dochodów nie spełnia przesłanek żadnego z tytułów wymienionych w zamkniętym katalogu z art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, w związku z wnioskiem o wydanie interpretacji zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 34 ust. 1-3, 5 i 6 Prawa przedsiębiorców, przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wniosek o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna). Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Przedsiębiorca we wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej przedstawia

zaistniały stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe oraz własne stanowisko w sprawie. Udzielenie interpretacji indywidualnej następuje w drodze decyzji, od której służy odwołanie. Interpretacja indywidualna zawiera wyczerpujący opis przedstawionego we wniosku zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego oraz wskazanie prawidłowego stanowiska wraz z uzasadnieniem prawnym oraz z pouczeniem o prawie wniesienia środka zaskarżenia. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej podlega opłacie w wysokości 40 zł. Opłatę wnosi się w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku.

Na podstawie art. 109a ustawy o świadczeniach Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, w zakresie spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym. Interpretacje indywidualne wraz z wnioskiem o wydanie interpretacji, po usunięciu danych identyfikujących wnioskodawcę oraz inne podmioty wskazane w treści interpretacji, Fundusz niezwłocznie zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej. Do spraw dotyczących objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie należą sprawy dotyczące składek na ubezpieczenie zdrowotne należące do właściwości organów ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 62a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz na podstawie art. 83d ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Po rozpatrzeniu wniosku Przedsiębiorcy o ponowne rozpatrzenie sprawy Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia uznał stanowisko Przedsiębiorcy za nieprawidłowe.

Przepis art. 2 k.s.h. stanowi, iż w sprawach określonych w art. 1 § 1 nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. z 2022 r. poz. 1360, z późn. zm.). Jeżeli wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej, przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

Na zasadzie art. 3 k.s.h., przez umowę spółki handlowej wspólnicy albo akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego celu przez wniesienie wkładów oraz, jeżeli umowa albo statut spółki tak stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób.

W świetle art. 151 § 3 k.s.h., wspólnicy są zobowiązani jedynie do świadczeń określonych w umowie spółki.

Na podstawie art. 159 k.s.h., jeżeli wspólnikowi mają być przyznane szczególne korzyści lub jeżeli na wspólników mają być nałożone, oprócz wniesienia wkładów na pokrycie udziałów, inne

obowiązki wobec spółki, należy to pod rygorem bezskuteczności wobec spółki dokładnie określić w umowie spółki.

Przepis art. 176 § 1 k.s.h. stanowi natomiast, iż jeżeli wspólnik ma być zobowiązany do powtarzających się świadczeń niepieniężnych, w umowie spółki należy oznaczyć rodzaj i zakres takich świadczeń. Wedle § 2 cytowanego artykułu, wynagrodzenie wspólnika za takie świadczenia na rzecz spółki jest wypłacane przez spółkę także w przypadku, gdy sprawozdanie finansowe nie wykazuje zysku. Wynagrodzenie to nie może przewyższać cen lub stawek przyjętych w obrocie. W § 3 przepisu wskazuje się, iż w przypadku określonym w § 1 zbycie udziału, jego części lub ułamkowej części udziału, bądź obciążenie udziału, może nastąpić jedynie za zgodą spółki, o której mowa w art. 182, chyba że umowa spółki stanowi inaczej.

Zgodnie ze stanowiskiem doktryny i orzecznictwa, przepis art. 176 k.s.h. obok obligatoryjnego obowiązku wspólników do wniesienia wkładów na pokrycie objętych udziałów, stanowi jeden z fakultatywnych obowiązków wspólników, znajdujących swoje źródło w umowie spółki, a zarazem odstępstwo od ustawowego ograniczenia świadczeń wspólników na rzecz spółki (art. 151 § 3 i art. 3 k.s.h.).

Umowa spółki kreuje stosunek cywilnoprawny i jest umową cywilnoprawną, zawierającą cechy szczególne, właściwe dla regulacji prawa handlowego, tj. tworzy stosunek obligacyjny o charakterze konsensualnym, odpłatnym, przysparzającym oraz kauzalnym.

W doktrynie podkreśla się konieczność rozróżnienia zobowiązania wspólnika do powtarzających się świadczeń niepieniężnych od innych fakultatywnych postanowień umowy spółki oraz ewentualnych cywilnoprawnych stosunków zobowiązaniowych pomiędzy spółką a wspólnikiem.

Stosunek prawny zawarty pomiędzy wspólnikiem a spółką w oparciu o art. 176 § 1 k.s.h. ma charakter umowny, ponieważ spoczywa na wspólniku tylko wówczas, gdy jest wyraźnie przewidziany w umowie spółki (art. 176 § 1 k.s.h.), i może zostać nałożony na jednego, niektórych lub wszystkich wspólników (K. Kopaczyńska-Pieczniak(w:) Kodeks spółek handlowych. Tom II. Komentarz, red. A. Kidyba). W myśl art. 3 k.s.h. obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych stanowi dodatkowy – poza wniesieniem wkładu – przejaw współdziałania wspólnika w ramach wynikającego z umowy spółki zobowiązania do dążenia do osiągnięcia wspólnego celu, występujący w spółce z o.o., o ile umowa tak stanowi (W. Pyziół (w:) Kodeks spółek handlowych, red. W. Pyziół, 2008, s. 360).

Jego specyfika wyraża się w tym, że przeważa w jego konstrukcji element obligacyjny, jego zastrzeżenie powoduje powstanie pomiędzy współnikiem a spółką w zakresie tego obowiązku podobnej relacji jak w wyniku zawarcia odrębnej umowy zobowiązaniowej (np. dostawy czy kontraktacji). Z tego względu uzasadnione jest odpowiednie stosowanie do obowiązku powtarzających się świadczeń niepieniężnych w zakresie nieuregulowanym odmiennie przepisów o zobowiązaniach, a w szczególności o ich wykonaniu oraz niewykonaniu (tak T. Dziurzyński (w:) T. Dziurzyński, Z. Fenichel, M. Honzatko, Kodeks handlowy..., s. 299), oczywiście przy uwzględnieniu natury stosunku prawnego spółki (art. 2 k.s.h.). W przypadku obowiązków dotyczących świadczeń, które mogą być przedmiotem określonej umowy nazwanej, do wykonania tego obowiązku powinny znaleźć zastosowanie w drodze analogii przepisy kodeksu cywilnego z zakresu części szczególnej zobowiązań dotyczące danej umowy nazwanej (tak również T. Siemiątkowski, R. Potrzeszcz (w:) Kodeks..., t. 2, red. T. Siemiątkowski, R. Potrzeszcz, 2011, s. 114).

Do elementów przedmiotowo-istotnych zobowiązania ustanowionego na podstawie art. 176 k.s.h. należą: obligacyjno-udziałowy charakter zobowiązania, ustanowiony w umowie spółki, oznaczony rodzaj i zakres świadczeń, odpłatność (oznaczenie wynagrodzenia), związek z udziałami ograniczonymi w zakresie swobody dysponowania nimi przez współnika.

W odróżnieniu od innego rodzaju fakultatywnych zobowiązań umownych oraz cywilnoprawnych, obowiązek powtarzających się świadczeń niepieniężnych powinien pozostawać w ścisłym związku z zamierzeniami i celem, dla którego współnicy utworzyli spółkę. Wprowadzenie obowiązku powtarzających się świadczeń niepieniężnych stanowi wyraz pewnej kooperacji pomiędzy spółką a współnikiem, której źródłem jest wyłącznie stosunek prawny spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Z tej przyczyny omawiane zobowiązanie składa się na treść stosunku uczestnictwa w spółce (pozostając przy tym w swojej naturze obowiązkiem obligacyjnym).

W celu skutecznego ustanowienia instytucji opisanej w art. 176 § 1 k.s.h., strony umowy spółki powinny oznaczyć co najmniej rodzaj i zakres świadczeń.

Pod pojęciem rodzaju należy przy tym rozumieć przedmiot świadczenia. Ustawodawca nie ustanawia ograniczeń co do rodzaju świadczeń będących przedmiotem zobowiązania, wobec czego przyjęć należy, iż przedmiotem zobowiązania współnika może być każdy typ świadczenia (dare – danie czegoś, facere – czynienie czegoś, non facere – nie czynienie czegoś, pati – znoszenie czegoś).

Ponieważ przepis nie konkretyzuje rodzaju świadczenia, zapewnia nieograniczoną swobodę w ustaleniu przedmiotu zobowiązania. Z tego powodu, pod rygorem bezskuteczności, wymagane jest wyczerpujące opisanie przedmiotu świadczenia niepieniężnego w treści umowy. Z art. 176 § 1

w zw. z art. 159 oraz art. 151 § 3 k.s.h. wynika, że nie jest dopuszczalna konkretyzacja zakresu czy rodzaju świadczeń wspólnika w inny sposób niż w umowie spółki, w szczególności w uchwale wspólników lub zarządu (odmiennie A. Szajkowski, M. Tarska (w:) S. Sołtysiński i in., Kodeks spółek handlowych, t. 2, 2014, s. 268).

Drugim obligatoryjnym elementem zobowiązania wspólnika pozostaje jego zakres, przez co rozumie się rozmiar i okres świadczenia (w znaczeniu częstotliwość). Zgodnie z literalnym brzmieniem normy ustanowionej w art. 176 k.s.h. świadczenie powinno mieć charakter powtarzalny, a zatem periodyczny. Tego kryterium nie spełniają zobowiązania jednorazowe, ciągłe ani stałe (tak np.: Z. Jara (red.), Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2020).

Uwzględniający ww. elementy stosunek prawny ma charakter obligacyjno-udziałowy. W odróżnieniu od relacji cywilnoprawnej, niewywodzącej się ze stosunków korporacyjnych, do tego rodzaju stosunków obligacyjnych stosuje się reżim k.s.h. z uwzględnieniem przepisów k.c., w zakresie nieuregulowanym.

W przedstawionym zdarzeniu przyszłym Przedsiębiorca oznaczył stosunek prawny pozostający świadczeniem o charakterze periodycznym, które mieści się w hipotezie normy ustanowionej w art. 179 § 1 k.s.h. Na gruncie projektowanego postanowienia umowy wspólnik zobowiązany jest bowiem do wykonywania powtarzających się w przyjętych okresach rozliczeniowych konkretnych czynności faktycznych o charakterze zobowiązania starannego działania, polegających na: wykonywaniu projektów chłodniczych wraz z kompleksowym doborem automatyki i dedykowanych urządzeń; odbywaniu spotkań z projektantami, podczas których odbywać się będą konsultacje projektowe dotyczące projektów chłodniczych; wykonywaniu bilansów energetycznych.

Przedstawiony w opisanym zdarzeniu przyszłym stosunek prawny spełnia zatem formalne przesłanki instytucji sformułowanej w art. 176 § 1 k.s.h. Wobec tego należy przyjąć, iż relacje zachodzące między wspólnikiem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością a spółką należy kwalifikować jako *sui generis* umowę wzajemną, do której należy odpowiednio stosować przepisy Kodeksu cywilnego. Odnotowania wymaga bowiem okoliczność, iż przepis art. 176 § 1 k.s.h. nie stanowi samodzielnej i kompletnej regulacji stosunku prawnego pomiędzy spółką a wspólnikiem, ale zaledwie umocowanie do nałożenia na wspólnika zobowiązań innego rodzaju, niż kodeksowe. Do takiej czynności prawnej na zasadzie art. 2 k.s.h. zastosowanie mają zatem właściwe przepisy Kodeksu cywilnego. Ostatni z przepisów stanowi, iż w sprawach nieuregulowanych w k.s.h. stosuje

się przepisy Kodeksu cywilnego. Jeżeli wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej, przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

Skoro relacja pomiędzy spółką a wspólnikiem stanowi przede wszystkim umowę wzajemną, w przypadku skutecznego nałożenia na wspólnika obowiązku, o jakim mowa w art. 176 § 1 k.s.h. w pierwszej kolejności należy rozważyć, które przepisy Kodeksu cywilnego będą miały zastosowanie do wykonywania tego stosunku prawnego.

Jak podnosi się w orzecznictwie, „(...) przy ocenie prawnej umowy mieszanej nie można pomijać, że jako całość nie odpowiada ona żadnemu z nazwanych stosunków zobowiązaniowych. Do stosunków mieszanych łączących wyłącznie elementy różnych stosunków obligacyjnych nazwanych stosuje się przepisy dotyczące tych różnych stosunków. W takim wypadku wyróżnia się trzy metody oceny prawnej, są to: metoda absorpcji, kombinowana i metoda emancypacyjna. Metoda absorpcji charakteryzuje się tym, że określone elementy w danym stosunku zobowiązaniowym mają charakter dominujący i absorbują inne elementy tego stosunku. Istotne znaczenie ma tutaj cel umowy określający jej istotę i on przesądza o kwalifikacji prawnej. Nie oznacza to jednakże bezwzględnego stosowania wszystkich przepisów dotyczących tzw. elementu głównego danego stosunku prawnego, gdyż dopuszcza się pewien margines dla ocen dostosowanych do elementów nie mających charakteru głównego. Oznacza to, że przy tej metodzie generalnie cały stosunek prawny mieszany zostaje zakwalifikowany według dominujących jego elementów przy jednoczesnym zastosowaniu w kwestiach szczególnych, co do tzw. ubocznych elementów tego stosunku, przepisów ich dotyczących.

Druga z metod tzw. kombinowana ma zastosowanie, gdy wszystkie elementy danego stosunku mieszanego mają charakter równorzędny, wobec czego do każdego z nich stosuje się w całości odrębne, dla tego właśnie elementu odpowiednie przepisy.

Natomiast metoda emancypacyjna ma zastosowanie w razie stwierdzenia, że połączenie różnych elementów doprowadziło do wykształcenia się nowego typu nienazwanej umowy.

Żadna z tych metod nie ma wyłączności jej stosowania względem wszystkich stosunków mieszanych. U podstaw w danym wypadku tej lub innej metody rozstrzygające znaczenie należy przypisać układowi interesów w nawiązanym stosunku obligacyjnym z uwzględnieniem w szczególności zgodnego zamiaru stron, celu powołania do życia określonego stosunku prawnego.” (vide - Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 października 2007 r., I ACa 400/07).

W przedstawionym przez Przedsiębiorcę stanie faktycznym przedmiotem świadczenia wspólnika pozostają czynności starannego działania o charakterze powtarzającym się, stałym lub

ciągłym. Rozmiar świadczeń wynika z zapotrzebowania Przedsiębiorcy. Doprecyzowanie zakresu usług (zakresu świadczeń) może nastąpić w osobnym porozumieniu pomiędzy wspólnikiem a spółką reprezentowaną przez zarząd. Świadczenie wzajemne wspólnika (wynagrodzenie) zostanie określone w oddzielnej umowie. Natura opisanych czynności odpowiada przedmiotowi umowy o świadczenie usług.

Jak wynika z art. 750 Kodeksu cywilnego, do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Przepisy dotyczące umowy zlecenia mają zatem zastosowanie w każdym przypadku, gdy przedmiotem czynności prawnej są usługi, które nie są wyczerpująco uregulowane innymi przepisami.

Jak wskazuje się w doktrynie: „(...) Kwalifikacji w ramach art. 750 k.c. podlegają zarówno te umowy, których przedmiotem jest jednorazowe świadczenie usługi, cykliczne świadczenie usług, jak również umowy o stałe świadczenie usług. Nie ma znaczenia, czy mamy do czynienia ze świadczeniem jednorazowym, czy z ciągłym.” (M. Gutowski (red.), Kodeks cywilny. Tom III. Komentarz. Art. 627–1088. Wyd. 3, Warszawa 2022).

W świetle orzecznictwa: „(...) Przepis art. 750 k.c. dotyczy, co do zasady, takich umów o świadczenie usług, których przedmiotem jest dokonywanie czynności faktycznych lub czynności faktycznych i prawnych.” (jak wskazuje SN w wyr. z 5.12.2013 r., V CSK 30/13).

W ocenie Sądu Najwyższego przepisy o zleceniu mogą być stosowane na zasadzie art. 750 k.c. do nienazwanych umów o świadczenie usług w wypadku braku podstaw do analogicznego stosowania do nich przepisów normujących umowy nazwane (wyr. SN z 28.10.1999 r., II CKN 530/98).

Podsumowując niniejszy wątek należy wskazać, iż przepis art. 176 § 1 k.s.h. nie reguluje relacji pomiędzy wspólnikiem a spółką w sposób kompleksowy. Nie czyni tego również żaden inny przepis Kodeksu spółek handlowych. Natomiast w art. 2 k.s.h. ustawodawca nakazał odpowiednie stosowanie przepisów k.c., jeżeli wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej (w tym stosunku pomiędzy spółką a wspólnikiem). Wobec wzajemnego charakteru stosunku obligacyjnego ustanowionego na podstawie art. 176 § 1 k.s.h., należy do niego zastosować przepisy o jednym z uregulowanych w Kodeksie cywilnym typów umów nazwanych. Powyższe jest konieczne w szczególności celem ustalenia reguł wykonywania umowy wzajemnej oraz skutków jej niewykonania lub nienależytego wykonania.

Opisane w stanie faktycznym elementy przedmiotowo-istotne (*essentialia negotii*) powtarzających się świadczeń niepieniężnych (w tym w szczególności przedmiot całej czynności, opisanej jako odpłatne czynności starannego działania o charakterze powtarzającym się, ciągłym lub stałym), nakazują przyjąć kwalifikację prawną z art. 750 k.c. Przepis ten ma bowiem zastosowanie do każdej umowy wzajemnej, która nie jest uregulowana innymi przepisami.

Z tych względów do opisanej we wniosku umowy wzajemnej pomiędzy wspólnikiem a spółką z ograniczoną odpowiedzialnością zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia.

Jednocześnie należy podnieść, iż jednym z bardziej powszechnych tytułów do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym jest wykonywanie pracy na podstawie: umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia (art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o świadczeniach).

Odnotowania wymaga również fakt, iż zgodnie z wolą ustawodawcy tytułem do objęcia ubezpieczeniem zdrowotnym nie są wyłącznie umowy zlecenia sensu stricte, ale wszystkie umowy, do których zastosowanie mają przepisy dotyczące zlecenia. Na gruncie art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o świadczeniach, tytułem do objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym nie jest zatem wyłącznie umowa zlecenia albo umowa świadczenia usług, ale każda umowa nienazwana lub umowa o charakterze mieszanym, do której zastosowanie mają przepisy o zleceniu. Uwzględniając fakt, iż przepis art. 176 § 1 k.s.h. nie stanowi samodzielnej regulacji opisującej całość zagadnienia stosunków prawnych między wspólnikiem a spółką, a tym samym wymaga zastosowania przepisów dotyczących jednego z typów umów opisanych w Kodeksie cywilnym, należy stanąć na stanowisku, iż w opisanym stanie faktycznym do stosunku prawnego będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia.

Wobec tego wspólnik będzie podlegał obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego jako osoba spełniająca warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi lub ubezpieczeniem społecznym rolników, która wykonuje pracę na podstawie umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia (art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy o świadczeniach).

Nieprawidłowe pozostaje zatem stanowisko Przedsiębiorcy w zakresie niepodlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z tytułu wynagrodzenia otrzymywanego w zamian za wykonywanie na rzecz spółki za wynagrodzeniem powtarzających się świadczeń niepieniężnych (tj. usług, rozumianych jako

czynności starannego działania o charakterze powtarzającym się lub ciągłym), oznaczonych co do zakresu i rodzaju w umowie spółki, o których mowa w art. 176 Kodeksu spółek handlowych.

Relacja pomiędzy wspólnikiem a spółką stanowi umowę wzajemną, której źródłem jest umowa spółki. Tego rodzaju zobowiązania nie można uznać za typowe zobowiązanie struktury korporacyjno-kapitałowej, ponieważ dominują w nim elementy obligacyjne, dla których wykonania – w myśl art. 2 k.s.h. - konieczne jest stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego o zobowiązaniach wzajemnych. Umowa spółki zawiera zatem oświadczenia woli, które podlegają wykładni zgodnej z regułami określonymi w art. 65 k.c., w granicach zasad sformułowanych w art. 353¹ k.c. Wobec tego ustalenie rzeczywistej natury prawnej zobowiązania ustanowionego w statucie spółki może nastąpić dopiero po ustaleniu: okoliczności, w których strony złożyły oświadczenia woli, zasad współżycia społecznego, ustalonych zwyczajów, zgodnego zamiaru stron, celu umowy, a także sposobu jej realizacji. W związku z powyższym sposób realizacji przez strony opisywanego stosunku obligacyjnego może wpłynąć na kwalifikację prawną czynności prawnej, a w konsekwencji ocenę co do podlegania z jej tytułu obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Biorąc powyższe pod uwagę, należało stwierdzić jak na wstępie.

Pouczenie

- 1) Niniejsza decyzja jest ostateczna. Od niniejszej decyzji stronie przysługuje na podstawie art. 52 § 1, art. 53 § 1 i art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259, z późn. zm.) prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia ul. Rakowiecka 26/30, 02-528 Warszawa, w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.
- 2) Na podstawie art. 214, art. 219 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi oraz na podstawie § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535) strona jest zobowiązana uiścić wpis stały od skargi w wysokości 200 złotych.
- 3) Na podstawie art. 243 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi strona, która spełnia ku temu przesłanki, może ubiegać się o przyznanie prawa pomocy.

Na podstawie art. 35 ust. 1 Prawa przedsiębiorców interpretacja indywidualna nie jest wiążąca dla przedsiębiorcy, z tym że przedsiębiorca nie może być obciążony sankcjami administracyjnymi, finansowymi lub karami w zakresie, w jakim zastosował się do uzyskanej interpretacji indywidualnej ani daninami w wysokości wyższej niż wynikające z uzyskanej interpretacji indywidualnej.